

10

ORIGINAL FALSIFIKATA

Dr Kazimirović je u seriji napisa u „Vremenu” [10] između ostalog pomenuo i spise koje je prota Zaharije navodno predao proti Gavrilu Popoviću i koje je ovaj zazidao u temelje svoje kuće:

Gledao sam svojim očima, - rekao mi je pok. prota Zarija, - kad je prota Gavrilo taj rukopis u staklo metnuo i zapečatio, rekavši: kad se kuća stane rušiti, naći će se i ovo. Rekao mi je i to, da su pre dvadeset-trideset godina kopali i tražili taj rukopis, ali ga nisu mogli naći. [10] [23] [25]

Ovo se ne slaže sa svedočenjem Dragana Aleksića, jer je on u tekstu objavljenom 1928. godine u „Vremenu” [12c] izneo podatak da je u narodu nekada postojalo verovanje da isti spisi počivaju ispod kuće prote Radulovića. Tek kada je ta kuća srušena i kada ispod nje ništa nije nađeno, neko je izmenvio tvrdnju proturivši glas da su papiri zapravo ispod kuće proti Gavrila. Prota Zaharije, začudo, nije rekao gde su to „pre dvadeset-trideset godina kopali i tražili rukopis”, ali ako je mislio na kuću proti Radulovića (jer je teško prepostaviti da bi neko kopao ispod neke druge kuće, koja se ne ruši), onda bi to mogla da bude potvrda Aleksićevih tvrdnji.

Slučaj je htEO da 1947. godine bude srušena i kuća proti Gavrila, pošto je na tom mestu trebalo da bude podignut Dom vojske Jugoslavije [25]. Ponovo nisu pronađeni nikakvi zakopani spisi, a u knjizi Golubovića i Malenkovića tvrdi se da ih niko nije ni tražio i da je tako „vredna zaostavština proti

Gavrila Popovića ostala zakopana i nedirnuta duboko pod zemljom da bi, ko zna kada i u kojoj generaciji, neko pokušao da razbije jedan sloj betona koji deli nauku od dnevnih potreba.” [25]

Tako autori Golubović i Malenković na jednom mestu u knjizi *Kreman-sko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka* tvrde da Zaharijevi rukopisi nikada nisu pronađeni, a na drugom objavljuju faksimile tih spisa uz tvrdnju da ih je prota Zaharije svojom rukom pisao! Umesto objašnjenja za taj paradoks, u uvodu knjige stoji sledeći pasus:

Sve što im je bilo „kazato” prenosili su svome kumu proti Zahariju Zahariću, čije je rukopise, skrivene i sačuvane na raznim stranama prikupio njegov praunuk Dejan Malenković, na osnovu kojih je uglavnom i napisana ova knjiga. Ekspertizom hartije, mastila i rukopisa, koja стоји на raspolaganju izdavaču, utvrđeno je tačno vreme zapisa kazivanja kremanskih proroka, koje se pot-puno poklapa sa vremenom u kojem su oni živeli. [25]

Pošto je već rečeno da su „glavni” Zaharijevi rukopisi zakopani duboko ispod Doma vojske Jugoslavije, mogli bismo, uz malo dobre volje, da zaključimo da su u knjizi objavljeni faksimili nekih Zaharijevih „paralelnih” rukopisa, koja nekim čudom nije pomenuo dr Kazimirović tokom razgovora vođenih 1915. godine.

Koje su argumente autori naveli da bi podržali tu mogućnost? Najpre, Zaharijev praunuk tvrdi da su ti rukopisi „*skriveni i sačuvani na raznim stranama*”. Nije naveo nijednu od tih „raznih strana”, mada bi to trebalo očekivati od ozbiljnog istraživača, uz to i koautora knjige o kojoj govorimo. Ovde ne bi opstao omiljeni izgovor analitičara da se to „nije smelo” reći, jer 1982. godine, u vreme objavljuvanja prvog izdanja te knjige, niko više nije morao da se plasi odmazde dinastije Obrenović.

Drugo, ko je izvršio „*ekspertizu hartije, mastila i rukopisa*” [25], iza koje se autorski par zaklanja kad nam sugeriše da ne treba sumnjati u autentičnost rukopisa? Reklo bi se da je to uradio sam izdavač, ali ako pažljivije pročitamo rečenicu, videćemo da je ona sročena tako da se i ne tvrdi da je on izvršio eksprtzu, već samo to da mu ona *stoji na raspolaganju*. Uostalom, koji to izdavač raspolaže skupom tehnikom i stručnjacima za datiranje i proveru autentičnosti starih rukopisa? Iza te ekspertize ipak bi morala da стоји neka ustanova i stručnjaci, ali zašto nije navedeno koji? U naučnom svetu, podatak da je ekspertiza izvršena nema nikakvu težinu ako iza njega nije napisano

i ko je uradio taj posao. Osim toga, zašto nije objavljen detaljniji nalaz eksperzije, kako bismo umesto „vremena u kome su oni živeli” tačno znali u koje vreme su sporni zapisi nastali?

Pošto autori knjige danas nisu živi, pokušali smo da pronađemo izdavača i da ga zamolimo da razreši nedoumicu. Samo, kome od izdavača se obratiti kad ih ima skoro koliko i izdanja knjige? Prvo i drugo izdanje potpisao je „Zapis”, treće „Nova knjiga”, peto i šesto „Bata”, jedanaesto ima čak dva izdavača - „Grafomark” i „Zavetno slovo”, dvanaesto „Ergon”... nije lako odlučiti se koga od njih upitati da li mu „ekspertiza stoji na raspolaganju”, tim pre što mnogi od njih danas više i ne postoje.

Gde su rukopisi danas?

Originale svih tih spisa dobio je od autora knjige „Kremansko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka” čovek koji je na njima pročitao da ceo svet čeka strašan Treći svetski rat i da postoji samo jedan kontinent koji će u njemu biti pošteđen - a to je Australija. Slučajno ili ne, on se ubrzo baš tamo odselio. Tako se sporni spisi danas nalaze na tom dalekom kontinentu, u privatnom vlasništvu. Ipak, ako su ti rukopisi zaista autentični onda oni imaju veliku istorijsku i naučnu vrednost, pa se postavlja pitanje da li su autori knjige mogli slobodno da raspolažu tim dokumentima, da ih poklanjavaju kome hoće i da li je neko ko ih je na taj način dobio imao pravo da ih tek tako iznese iz zemlje.

Sada bi bilo moguće izvršiti analizu te hartije i utvrditi iz kog perioda potiče, i to sa takvom tačnošću da bi greška bila manja od deset godina, jer takve analize rutinski rade stručnjaci Narodne biblioteke u Beogradu. S druge strane, pitanje je od kakve bi praktične vrednosti bio rezultat te analize, jer bi njime mogla da se odredi samo starost hartije - a eventualnom falsifikatoru ne bi bio preveliki problem da pronađe prazan papir stariji od stotinu godina, pa da na njemu napiše šta mu je volja.

U pomenutoj knjizi autorskog tandem Golubović-Malenković, u oči pada još nekoliko zanimljivih detalja. Autori su od trećeg izdanja počeli da objavljaju faksimile rukopisa, praćene objašnjenjem da je to „autentični deo rukopisa prota Zaharija Zaharića... spasan posle paljevine Kremana i protine kuće, 1943. godine, od strane bugarskih okupatora i vojske” [25]. Da li su to te „razne strane” na kojima su rukopisi bili skrivani? Možda bi takav dokazni postupak bio uverljiviji da u kasnijim izdanjima stranice sa faksimilima nisu bile obogaćene novim spisima, u kojima prota Zaharije (ponovo u prvom licu) prioveda kako mu je Mitar „govorilo kako će ljudi šetati mjesecom i drugim zvjezdama”, jer ovoga puta ne treba biti stručnjak da bi se videlo da je to

pisano rukom drugog čoveka. Koji je od ova dva autora prota Zaharije, kad se tvrdi da su oba rukopisa njegova?

Учићас ћа ја. Покако, го-
госно ће хућерја, а и оба
се учићка Захарији ко деси
сеје да и шако ћа некако
некада. Како још ћа
учићиндах. Или мап ће
каза. — Та не учиће да
има ово објактиле обије

Zaharijev rukopis objavljen u 3. izdanju knjige

Тако и овако буди ко-
ји већи хујесни за разумнију чин
је то. Овако је и компактна је
шума села. Шума ће иди буди
што дигори походим ујасел и
звијозе. Апракаша о оваке чин
дигори. Иако држим да ће
и да је то о овако дасирјима
и о овако уједишина бара-
кундјен ће шума некаквога
креја и некаквога дасирја,

Zaharijev rukopis objavljen u 11. izdanju knjige

Pažljivom analizom moguće je u pasusima pomenute knjige otkriti mnogo indicija koje govore u prilog prepostavci da su ti rukopisi falsifikovani početkom osamdesetih godina, kad je knjiga zapravo pisana, i da su nastali samo zato da bi podržali tvrdnju da je cela priča o kremanskom pročanstvu autentična.